

Тужилаштво - Тужитељство Босне и Херцеговине
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Број: Т20 0 КТ 0026011 24
Сарајево, 23.09.2024. године

На основу члана 216. став 3. Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине, доносим:

НАРЕДБУ
о несprovedњу истраге

Према:

1. ██████████ из Сарајева, ██████████,

неће се спроводити истрага јер из пријаве и пратећих списа очигледно да пријављено djело није кривично djело Изазивање националне, расне и вjерске мржње, раздора и нетрпелјивости из члана 145а. КЗ БиХ.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Дана 17.09.2024. године запримљена је Кривична пријава поднешена од стране ██████████ против ██████████ из Сарајева, ██████████ због сумње да је починио кривично djело Изазивање националне, расне и вjерске мржње, раздора и нетрпелјивости из члана 145а. КЗ БиХ, на начин да је 12.09.2024. године на друштвеној мрежи „X“ (раније Twiter) објавио текст слjедећег садржаја: „*Има ли неко да објасни патриотизам SDA? Спремни су се одрећи 78 % територије државе БиХ, да би имали исламску републику на 22 % територије БиХ! Који то мозак води?*“ а којим иступом је изазвао вjерску мржњу према слjедбеницима исламске вjере.

У контексту провјере пријаве, поступајући тужилац је извршио увид у спорну објаву. Након увида у пријаву и прилоге, те спорну објаву, поступајући тужилац је установио да је очигледно да пријављено djело није кривично Изазивање националне, расне и вjерске мржње, раздора и нетрпелјивости из члана 145а. КЗ БиХ.

Naime, članom 145a. KZ BiH propisano je da krivično djelo izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti čini onaj ko javno izaziva ili raspiruje nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini.

a) Mržnja kao spremnost da se drugom nanese neko zlo, odnosno pobuda za činjenje krivičnog djela, koja je u cjelini ili djelimično zasnovana na razlikama po osnovu etničkog ili nacionalnog porijekla, vjerskih uvjerenja i dr.; b) razdor koji se izražava u razdvojenosti, izolaciji ili negiranju svake solidarnosti, i c) netrepeljivost kao osjećanje koje se izražava u odbojnom i netolerantnom stavu jedne nacionalne, rasne ili vjerske grupe lica prema drugim grupama. Prema ovako postavljenim definicajama, netrepeljivost se smatra osjećajem slabijeg intenziteta od mržnje. Raspirivanje mržnje pretpostavlja da mržnja već postoji u manjem intenzitetu, kao latentno stanje, koje se dodatno intenzivira.

Za postojanje samog krivičnog djela potrebno je i da sama radnja učinjenja pogodna da izazove ili raspiri nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju i da je umišljaj učinioca usmjeren na izazivanje ili raspirivanje mržnje. Dakle, za postojanje djela zakon zahtijeva postojanje radnje učinjenja koja se može shvatiti kao pozivanje na mržnju (izazivanje) ili raspirivanje mržnje, razdora ili netrpeljivosti. Takođe, krivično djelo se može počinuti samo sa umišljajem, direktnim ili eventualnim, odnosno namjerom „govornika“ da svojim riječima izazove ili raspiri nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima, odnosno namjerom da podstakne određene akcije iznošenjem svojih stavova, mišljenja ili vjerovanja, što u ovom predmetu nije postojalo. Pored odredaba kojim se definiše postojanje krivičnog djela, potrebno je cijeniti i odredbe čl. II Ustava BiH kojima se nalaže državi i entitetima da obezbijede najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda odnosno prava i sloboda predviđenih u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima koji se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti, koji između ostalog garantuju slobodu misli, savjesti i vjere kao i slobodu izražavanja, imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.

Dakle, u kontekstu počinjenja krivičnog djela potrebno je izvršiti ocjenu da li je predmetna objava „*Ima li neko da objasni patriotizam SDA? Spremni su se odreći 78 % teritorije države BiH, da bi imali islamsku republiku na 22 % teritorije BiH! Koji to mozak vodi?*“ pogodna da proizvede posljedicu, odnosno da prouzrokuje ili intenzivira nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju. Da li određena radnja ima takav kapacitet procjenjuje se s obzirom na njenu sadržinu i značaj, kontekst u kojem je preduzeta, status njenog počinitelja i kome je i na koji način bila upućena.

U konkretnom slučaju, prema mišljenju postupajućeg tužioca takva izjava nije pogodna da izazove ili raspiri nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, niti je umišljaj prijavljenog bio usmjeren na prouzrokovanje takve posljedice. Potrebno je imati na umu da je u BiH trenutno predizborna kampanja za Opšte izbore koji će biti održani 02.10.2024. godine. [REDACTED] je član [REDACTED] i [REDACTED] kao kandidat te stranke. Navedena izjava bi se mogla protumačiti kao dio predizborne kampanje koja se u BiH najčešće sastoji od obećanja, međusobnih optužbi, prepirki itd. i ova izjava je direktno usmjerena protiv drugog političkog subjekta, odnosno [REDACTED] a ne protiv drugog konstitutivnog naroda.

Imajući u vidu navedeno postupajući tužilac donosi odluku da se istraga neće sprovoditi.

Tužilaštvo će, u smislu čl. 216. stav 4. ZKP BiH, u roku od tri dana od dana donošenja odluke obavijestiti podnosioca prijave.

TUŽILAC
TUŽILAŠTVA BiH